

דתני אין פורסין את שמע פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן גומר אין עוברין לפני התיבה פחות מעשרה התחילו בעשרה והלכו להן מקצתן גומר אין נושאים את כפיהן פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן גומר אין קוראין בתורה פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להן מקצתן גומר אין מפטירין בנביא פחות מעשרה התחילו בעשרה ויצאו להם מקצתן גומר ועל כולם הוא אומר [ישעי' א כח] ועוזבי ה' יכלו

Stira in Shulchan Arukh

5. טור אורח חיים הלכות תפלה סימן קכד
ז"ל א"א הרא"ש ז"ל בתשובת שאלה... וכשארין ט' בב"ה המכוונים בברכת ש"צ קרוב בעיני להיות ברכת ש"צ ברכה לבטלה כי נתקנה ברכת ש"צ לאומרה בי' וכשארין ט' המכוונים לברכותיו נראה כברכה לבטלה לכן כל אדם יעשה עצמו כאילו אין תשעה זולתו ויכוין לברכת החזן...

6. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קכד סעיף ד
... ואם אין ט' מכוונים לברכותיו, קרוב להיות ברכותיו לבטלה;
לכן כל אדם יעשה עצמו כאילו אין ט' זולתו, ויכוין לברכת החזן...

7. בית יוסף אורח חיים סימן נה
1 - ז כתוב בהגהות מיימוניות בפ"ח (תפלה אות ט) בשם הר"ם שאם התחיל אחד להתפלל לבדו ואינו יכול לענות עמהם ואין כאן אלא תשעה שיוכלו לענות אפילו הכי מצטרף עמהם דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישראל אכל עשרה דבני קדושה נינהו שכינה שריא... ומכאן למד מורי הרב הגדול מה"ר יעקב בי רב זללה"ה שאם היה אחד ישן מצטרף עם תשעה לקדיש ולקדושה דכיון דאיכא עשרה דבני קדושה נינהו שפיר שריא שכינתא עליה... ונהי דכתב הרא"ש דצריכי עשרה דציייתי מכל מקום חזינן דנהגו עלמא לצרף אף על פי שמשחיחן שיחת חולין... וכדאי הוא מורי ז"ל לסמוך עליו:

8. ערוך השולחן אורח חיים סימן נה סעיף יג
...אבל העומדים בתפלה יוכלו לצרף עד ד'... וגם על מי שעומד עדיין בתפלה כתב רבינו הב"י בסעיף ז' ז"ל... נכון שהאחרים ימתינו מלומר קדיש עד שיגמור כדי שיזכה גם הוא עכ"ל אך אם מאריך הרבה לא ימתינו עליו...

9. שולחן ערוך אורח חיים הלכות ברכות השחר סימן נה סעיף ו
ואם התחיל אחד מהעשרה להתפלל לבדו ואינו יכול לענות עמהם,
או שהוא ישן, אפילו הכי מצטרף עמהם.

10. משנה ברורה סימן נה ס"ק לב
(לב) אחד מהעשרה - ה"ה יותר מאחד ובלבד שישארו רובם שאין מתפללים ש"ע ויכולין לענות עמהם ויש מחמירין ביותר מאחד ובישן בודאי אין לצרף אפילו במקום הדחק ביותר מאחד כי בלא"ה יש הרבה פוסקים המחמירי' בישן וכדלקמיה:

11. ט"ז על שו"ע או"ח הלכות ברכות השחר סימן נה סעיף ו
(ד) (פמ"ג) או שהוא ישן. בב"י כתב שמהרי"י בי רב רבו של הב"י המציא דין זה ויליף לי' מהך רישא דהכא דאינו יכול להתפלל עמהם ואפ"ה מצטרף ותמיה לי' דשאני ברישא דאע"פ שהוא מתפלל ואינו יכול להפסיק ולענו' עם הצבור מ"מ יכול לשתוק ושומע כעונ' כמש"ל סי' ק"ד ס"ז משא"כ בישן

Resolution of Stira

12. דרישה אורח חיים סימן קכד
[א] קרוב בעיני להיות ברכת שליח צבור לבטלה. כתב (ב"י) קרוב אבל לא ממש כי כבר כתב לעיל ריש סימן נ"ה דאם התחיל בעשרה ואפילו יצאו קצתן השליח צבור גומר וגם נתבאר בב"י (שם

1. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף כא:

וכן אמר רב אדא בר אבהו: מנין שאין היחיד אומר קדושה - שנאמר: ונקדשתי בתוך בני ישראל - כל דבר שבקדושה לא יהא פחות מעשרה. מאי משמע? דתני רבנאי אחוה דרבי חייא בר אבא: אתיא תוך תוך. כתיב הכא: ונקדשתי בתוך בני ישראל וכתוב התם: הבלדו מתוך העדה הזאת, מה להלן עשרה, אף כאן עשרה.

Similarly, Rav Adda bar Ahava stated, in accordance with the second opinion: **From where is it derived that an individual may not recite kedusha alone? As it is stated: "And I shall be hallowed among the children of Israel"** (Leviticus 22:32), **any expression of sanctity may not be recited in a quorum of fewer than ten men.** The Gemara asks: **How is this inferred** from that verse? The Gemara responds: This must be understood in light of a *baraita*, **which was taught by Rabbenai, the brother of Rabbi Hiyya bar Abba: It is inferred** by means of a verbal analogy between the words **among, among. Here it is written: "And I shall be hallowed among the children of Israel," and there, regarding Korah's congregation, it is written "Separate yourselves from among this congregation"** (Numbers 16:21). **Just as there among connotes ten, so too here, among connotes ten.** The connotation of ten associated with the word among written in the portion of Korah is, in turn, derived by means of another verbal analogy between the word congregation written there and the word congregation written in reference to the ten spies who slandered Eretz Yisrael: "How long shall I bear with this evil congregation?" (Numbers 14:27). Consequently, among the congregation there must be at least ten.

2. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ו.

ומנין לעשרה שמתפללין ששכינה עמהם - שנאמר: א-להים נצב בעדת אל; ומנין לשלשה... ומנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה ששכינה עמו... וכי מאחר דאפילו תלתא - עשרה מבעיא? - עשרה קדמה שכינה ואתיא, תלתא - עד דיתבי.

And from where is it derived that ten people who pray, the Divine Presence is with them? As it is stated: "God stands in the congregation of God," and the minimum number of people that constitute a congregation is a quorum of ten. **From where is it derived that three... And from where is it derived that when even one who sits and engages in Torah study, the Divine Presence is with him...** The Gemara asks: **Since the Divine Presence rests even upon three, is it necessary to mention ten?** The Gemara answers: **The Divine Presence arrives before a group of ten, as the verse: "God stands in the congregation of God,"** indicates that when the ten individuals who comprise a congregation arrive, the Divine Presence is already there. For a group of **three** judges, however, the Divine Presence does not arrive **until they sit** and begin their deliberations, as in the midst of the judges He judges. God aids them in their judgment, but does not arrive before them.

3. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף ו:

אמר רבי יוחנן: בשעה שהקדוש ברוך הוא בא בבית הכנסת ולא מצא בה עשרה - מיד הוא כועס, שנאמר: מדוע באתי ואין איש קראתי ואין עונה

On this same topic, **Rabbi Yoĥanan said: When the Holy One, Blessed be He, enters a synagogue and does not find ten people there, He immediately becomes angry, as it is stated: "Why, when I came, was there no one? When I called, there was no one to answer... Behold, with My rebuke I dry up the sea, I make the rivers a wilderness"** (Isaiah 50:2).

Bedeived?

4. תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת מגילה פרק ד

עמ' רמז ד"ה (כתוב בהגהות) דאפילו קצת ישנים או מספרים שמועות אפילו הכי השליח צבור מתפלל וגומר תפילתו.

13. מגן אברהם סימן נה ס"ק ח

... וכתב מהרי"ל אף על גב דכתב הרא"ש דבעינן שיכונו ט' בברכת הש"ץ כמ"ש סי' קכ"ד ס"ד לא נהיגין הכי דהא חזי דאפי' מי שמישיח ואינו שומע מצטרף:

14. שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן נה סעיף ז

אם התחיל אחד מעשרה להתפלל תפלת י"ח לבדו ואינו יכול לענות עמהם אפי"כ מצטרף עמהם וה"ה לב' או ג' או ד' כל שנשאר הרוב שעונין אמן אין עניית המיעוט מעכבת שאין אמירת דבר שבקדושה בי' תלוי בענייתו רק שיהיו שם שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל על כל עשרה שהם בני קדושה שכינה שורה עליהם ויכולים לומר דבר שבקדושה (כגון קדיש וברכו או אפילו קדושה אם הש"ץ לא התפלל עדיין בלחש לעצמו אבל כשהש"ץ חוזר התפלה פעם ב' צריך ליזהר שיהיו ט' שומעין ועונין אמן אחריו שלא יהיה ברכתיו לבטלה כמ"ש סימן קכ"ד):

Lema'aseh

15. שו"ת ציץ אליעזר חלק יב סימן ט

כשיש מנין מצומצם בביהכ"נ אם יכול הש"ץ להתחיל הי"ח בקו"ר גם כשאחד עודנו עומד בתפלת הלחש.

נשאלתי על מה שנתקלים הרבה פעמים שבביהכ"נ נמצא מנין מצומצם ובזמן חזרת הש"ץ נמצא אחד מהם שמאריך עוד בתפלת הלחש. אם מחויבים להתמתין עד שיגמור זה תפלתו כדי שיהיו ט' שומעים ומכוונים לחזרת הש"ץ, או שאפשר להתחיל חזרת הש"ץ גם כשזה היחיד עודנו מאריך בתפלתו... (ז) מכל האמור ומבורר נראה דשפיר אפשר לסמוך ולהקל ולהתחיל חזרת הש"ץ במנין מצומצם גם כשאחד עומד עדנה בתפלה, מובן כשאין נחיצות ויש אפשרות לחכות, דצריכים לחכות עד שיגמור גם היחיד, וזהו גם אפילו כשיש בלעדו עשרה, כדי לזכות... אבל כשיש נחיצות, אי משום חשש שבינתיים יתפזר המנין, ואי משום טורח הציבור לבטלם ממלאכה, וכדומה, שפיר אפשר בכגון דא למיעבד עובדא אפילו לכתחילה ולהתחיל התפלה בקול רם גם כשאחד מהם עומד עדיין בתפלת הלחש.

16. משנה ברורה סימן קכד ס"ק יט

(יט) ויכוין - והעולם נהגין לצרף למנין ולהתפלל חזרת הש"ץ אפילו מי שיודעין בו שמישיח ואינו שומע חזרת הש"ץ כראוי ונ"ל דבכגון זה טוב להתנהג כמו שכתב בספר שולחן שלמה שיתנה הש"ץ בינו לבין עצמו בחזרת התפילה שא"ל יענו תשעה אמן אחריו ויכונו לברכותיו שיהא התפילה היא בתורת נדבה:

Wait for the Rabbi?

17. תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לא.

תניא, אמר רבי יהודה: כך היה מנהגו של רבי עקיבא, כשהיה מתפלל עם הצבור - היה מקצר ועולה, מפני טורח צבור...

With regard to one's intent during prayer, it was taught in a *baraita* that Rabbi Yehuda said: This was the custom of Rabbi Akiva, when he would pray with the congregation he would shorten his prayer and go up, due to his desire to avoid being an encumbrance on the congregation by making them wait for him to finish his prayer.

18. שולחן ערוך אורח חיים הלכות תפלה סימן קכד סעיף ג

... הגה: ואם יש יחידים בקהל מאריכין בתפלתן, אין לש"צ להתמתין עליהם אפי' היו חשובי העיר; וכן אם היה מנין בבהכ"נ, אין להתמתין על אדם חשוב או גדול שעדיין לא בא (בנימין זאב ס' קס"ח).

19. מגן אברהם סימן קכד ס"ק ז

ז ועכשיו נהגו להתמתין על האב"ד, ונ"ל הטעם שרוב האנשים מתפללין במרוצה ואם יחידים מתפללים מלה במלה לא יוכלו לומר קדושה עם הצבור לכן ממתניים ולכן נ"ל דאף אם אין אב"ד בעיר יש להתמתין על המתפלל מלה במלה אבל כשמאריך אין להתמתין עליו כמ"ש על ר"ע כשהיה מתפלל עם הצבור היה מקצר ועולה, וכתוב בס"ח סימן תשפ"ד שאם אחד צריך להאריך וירא שיתלוצצו עליו יכול לילך לאחוריו בשעה שמתחיל החזן אף על פי שעדיין לא גמר תפלתו ויחזור למקומו ויגמור:

20. ערוך השולחן אורח חיים סימן קכד סעיף ח

... והש"ץ מתחיל כשרוב הציבור סיימו תפלתם אמנם אם רוב הציבור חוטפים נכון לעשות להתמתין על מי שמתפלל מלה במלה לא ארוך ולא קצר ולכן ברוב מקומות ממתניים על הרב והוא מסתמא לא יאריך מפני טורח הציבור ואם יש אנשים מאריכים בתפלתם לא ימתין עליהם אפילו היו חשובי העיר וגם אם הרב מאריך הרבה עליו לצוות שלא ימתינו עליו וכן בהתחלת התפלה כשהגיע הזמן ויש מנין שם לא ימתינו על השאר שלא באו עדיין אפילו הם מהחשובים וכלל הדברים דטירחא דציבורא גדול מאד... [מ"ש המג"א סק"ז בשם ספר חסידים קשה לעשות כן ומעולם לא שמענו כזה ולמה יתבייש בפני המלעיגים ואין זה בושה וכבר נתבאר בסימן א' שאין להתבייש מהמלעיגים]:

21. משנה ברורה סימן קכד ס"ק טו

(טו) אין להתמתין וכו' - שכיון שיש עשרה ישנה שם השכינה ועל מי ימתינו עוד. וכהיום נתפשט המנהג להתמתין על אב"ד ונראה הטעם משום דהמנהג כהיום בערי ישראל לקבוע עם האב"ד ביחד עת ללמוד אחר התפילה ואם כשיתקבץ מנין תיכף יתפללו ילך אח"כ כ"א לדרכו ויוגרם עי"ז ביטול תורה. וקביעות לימוד שלאחר התפילה הוא ענין גדול...

22. שו"ת בנימין זאב סימן קסח

ועל אשר כתבת דנהג ש"צ כשמשלים תפילת לחש ורוצה להתפלל בקול רם ויש שם חכם או א' מהחשובים שלא השלים תפילתו ואותו שליח צבור ממתין אותו עד שישלים תפילתו אפילו שכבר השלימו כל הקהל נראה לע"ד דאין לנהוג מנהג זה דהא בכמה מקומות מצינו דחשו חז"ל מטורח הצבור דהא ס"ת אינו נגלל בצבור מפני כבוד וטורח הצבור כדאיתא ביומא פ' בא לו... ואין לך טורח ומיעוט כבו' גדול מזה להתמתין היכא דכבר השלימו הצבו' תפילתן:

23. פסקי תשובות אורח חיים סימן קכד אות ו

ובמשנ"ב (סק"ג) ועכשיו נהגו שהש"ץ ממתין עד שסיים האב"ד את תפילתו וכו'. ובתשובת הגרע"א (החדשות, סימן ה') "לא יועיל הסכמת הרב אב"ד שלא להתמתין לו, שאין לזוז מדברי רבותינו הקדושים קוצו של יו"ד וכו' והכל ביסודי תורתנו הקדושה ומהם לא נזוע".

והנה מדברי המג"א (סק"ז) ובמשנ"ב (סק"ג) ושאר הפוסקים משמע שאם מאריך הרב בתפילתו אין חיוב להתמתין עליו, ובא"ר ... ובמחצית השקל (סק"ז) ... ובפמ"ג (א"א סק"ג) בשם נחלת צבי... ובחסד לאלפים (סק"ב) האיסור להטריח את הציבור דוחה מצות תפילה בציבור ועניית קדושה וכו'. וכן מצינו בהנהגות גדולי ישראל לדורותיהם.

ולפיכך צריך לומר שדבריו החמורים של הגרע"א למקומם ושעתם נאמרו שראה בזה זלזול בכבוד הרב אב"ד אשר עלול היה לגרור אחריו פירצות בשאר גדרי התורה והיהדות, והכל לפי המקום והזמן.

ומכל מקום בשבתות וימים טובים שיש התאספות הקהל בתפילה, זקנים עם נערים ותינוקות של בית רבן, ראוי יותר להקפיד ולייקר כבוד התורה ולהמתין על הרב אב"ד, ועליו מוטל להשתדל לא להאריך יותר מדאי שלא להכביד על הציבור...